

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnilstvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikovcove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 14.

V Ljubljani, v četrtek 18. januarija 1894.

Letnik XXII.

Deželni zbor goriški.

Četrta seja našega zbora je bila v torek dne 9. januarija. Otvoritev seje se je bila zakasnila za cele pol ure, ker sta imela prej svoje posebne seje kluba, slovenski in italijanski.

Predno se preide na dnevni red, deželni glavar najprej naznanja došle peticije, ki se oddajo dotičnim odsekom, potem pa stavi dr. vit. Tonkli v svojem in v imenu drugih slov. poslancev interpelacijo do visoke c. kr. vlade radi sestavljenja imenika porotnikov pri porotnem sodišču v Gorici. Interpelanti se pritožujejo, da se kot porotniki izključajo Slovenci, če niso zmožni italijanskega jezika, med tem ko se sprejmejo v imenik Italijani, če tudi ne znajo in ne razumô slov. jezika; zato bi bilo primerno in tudi pravično, da bi bili v enakem številu porotniki slov. in italj. narodnosti. Interpelacija se glasi:

Interpelacija.

Postava od 23. maja 1873 št. 121 drž. zak. odločuje, kako se ima napraviti imenik porotnikov.

§ 5. zapoveduje, da ima občinski načelnik z dvema od njega iz občinskega zastopstva izbranimi udoma vsako leto meseca septembra predložiti imenik vseh oseb, ki morejo vsled navedene postave biti poklicane za porotnike, med drugim ima on tudi navesti, kateri deželni jezik rečene osebe umejo in katerega se navadno poslužujejo.

§ 8. odločuje, da ima tako sestavljeni izvirni imenik porotnikov predložiti koncem septembra vsakega leta okrajnemu glavarju, kateri ima ta imenik pregledati in morebitne nepostavnosti v njem odstraniti.

§ 9. nalaga dolžnost okrajnemu glavarju izvirni imenik porotnikov predložiti predsedniku sodnijskega dvora prve stopinje, potem ko je v njem posebno zaznamoval tiste može, ki se mu zdijo največ spo-

sobni za porotniški posel radi razumnosti, poštenja, pravičnosti, trdnega značaja in v deželah, kjer biva ljudstvo več jezikov, ki znajo več deželnih jezikov.

§ 11. nalaga predsedniku sodnijskega dvora prve stopinje poklicati komisijo, katera ima sestaviti letni zapisnik porotnikov najkasneje meseca novembra. Ta komisija je sestavljena iz predsednika sodnijskega dvora ali njegovega namestnika kot prvosednika iz treh sodnikov in iz treh zaupnikov, ki jih izvoli predsednik sodnijskega zbora.

§ 14. odločuje, da se ima letni imenik porotnikov tako sestaviti, da zapiše komisija tiste osebe, katere ona smatra po odločbi zgoraj navedenega § 9 za najsposobnejše in najvrednejše za porotniški posel, v imenik (glayni imenik), iz katerega se imajo jemati porotniki za prihodnje leto.

Po enakem načinu se ima sestaviti od iste komisije iz oseb, ki stanujejo v mestu zasedanja porotne sodnije ali v njeni okolici, drugi dopolnilni imenik, da se bodo jemali iz njega porotniki namestniki.

Postava torej je tako previdno sestavljena, da bi morali biti za porotnike poklicane vse sposobne osebe spadajoče k okrožju sodnijskega dvora prve stopinje ne glede na to, kake narodnosti so in kateri deželni jezik govorijo, ker v tem oziru imajo prednost pred drugimi le tiste osebe, ki govorijo več deželnih jezikov, kakor je iz § 9. posneti.

V okrožju goriške okrajne sodnije pa bivajo Slovenci in Lahji, in sicer prvi v večjem številu kot drugi, dosledno bi se moralo sklepati, da se nahajajo v izvirnem imeniku vsaj slovenski in laški porotniki v enakem številu, in da pridejo iz izvirnega imenika v enakem številu laški in slovenski porotniki v letni imenik.

Toda to ni tako, ampak leto za letom nahajajo se v letnih imenikih za porotnike laški porotniki v ogromnem številu, slovenski porotniki pa v tako malem številu, da ni mogoče nikakor, tudi če bi se

pri žrebanju noben slovenski porotnik ne odklonil, sestaviti porotne klopi.

Posledica temu je, da so vse porotne klopi sestavljene leto za letom le iz laških porotnikov, kateri umejejo le laški jezik, in radi tega so sejeni Slovenci le od laških porotnikov, ker če bi tudi bil kedaj kak slovenski porotnik izžreban, odkloni ga ali državni pravdnik ali pa laški zagovornik.

S tem se pa slovenskemu narodu na Goriškem godi velika krivica na časti, ker slovenski porotniki se ne smatrajo od komisije za vredne priti na porotno klop, čeravno spadajo vsled § 9. k popolnoma sposobnim in povsem vrednim porotnikom; in odtegujejo se Slovenci posredno svojemu postavnemu sodniku, ker njih postavni porotniki imeli bi biti Slovenci, ne pa Lahji, in to ravnanje je prestopak § 1. postave od 27. oktobra 1862 št. 87 drž. zak. kateri veleval: „Nihče ne sme biti odtegnjen svojemu postavnemu sodniku.“

Ta postavni prestopak pa ni nikdo drugi učinil kot komisija sama, ki sestavlja iz izvirnih imenikov letne imenike porotnikov, katera je v svojem zasedanju za sestavek letnih imenikov porotnikov za leto 1894 sklenila, da se imajo izključiti iz letnih imenikov porotniki vsi tisti Slovenci, kateri ne umejejo laškega jezika, kar je tudi dejansko storila.

Gledé na to, da to ravnanje komisije je proti določbi postave od 23. maja 1873 št. 121 drž. zak. § 1., 5., 9. in 14. in § 1. postave od 27. oktobra 1862 l. št. 87 drž. zak. da žali Slovenci na Goriškem na časti, in jim krati njim ustavno zagotovljeno pravico biti porotniki pri porotnih sodnijah; gledé da tako ravnanje odteguje Slovence postavnim slovenskim porotnim sodnijam in jih izročuje laškimi porotnikom;

gledé, da s tem, ker laški porotniki ne umejo slovenskega jezika, lahko obsojajo Slovence nehoté po krivici; gledé na to, da se to lahko pripeti, kadar so Lahji tožitelji in Slovenci obtoženi, ker poleg

LISTEK

Črtice iz somatologije.

XIII. Roke.

(Konec.)

Kakor so nekateri ljudje „dolgo-uhi“, tako se dobé tudi taki, ki so „dolgo-roki“. Po domače pravimo jim tatje, to je, ljudje, ki so prepa-metni, da bi lakote umrli, pa preleni, da bi delali; presramežljivi, da bi beračili, pa nesramni dovolj, da kradejo. Statistika tatvin kaže, da se nahajajo po vseh krajih starega in novega sveta, kakor judje. Najbolj v čisljih so menda na Ruskem, ker so povzdignjeni celó v plemeniti stan (knezi „Dolgoruki“). Tudi Hrvatje jih poznajo pod različnimi, a sorodnimi imeni: tatovič, kradovič, uzmovič itd., le na Češkem jih baje ni; tam so le taki ljudje, ki znajo „pemske cirkeljne“ delati. Ker nimajo dolgih rok, marveč zlasti še dolge prste in torej že nehoté dalje segajo, kakor navadni ljudje: ni jim zameriti, če pri svojem poslu zgrešé razloček med „mojim in tvojim“. Njim gre v precejšni meri zasluga, da smemo imeti žandarje, ki jim morajo „na prste gledati“. Kadar pridejo vkup, posebno velja pogovor: „Bolje drži ga, ko lovi ga!“

Ker so tatje povsodi poznani, nikjer doma (brezdomovinci), ni čudo, da jim je morala gosposka preskrbeti stanovanja, kamor jih „po dovršenem dejanju“ jemlje na počitnice (v Ljubljani: na Zabjek ali pa više gori k sv. Jurji), kjer imajo ob enem svojo nadaljevalno šolo. Marsikateri pride namreč vunkaj veliko „kunštneji“, kakor je bil šel notri. Kakor je vedeče, jim finančni minister dosihmal še ni nič naložil davka od njihove obrtnije (ker se jim sicer izplačuje, a slabo rentuje), vendar si ga pa prisvajajo, vsaj v besedah. N. pr. Tat vpraša tovariša, ko ga ženô v zapor: „No Jozelj, kam pa tako hitro?“ — „Obrtnijski davek plačati!“ — Kadar jih dobi pravica v roke, vtakne jih v „foglovž“, kjer so z vsem preskrbljeni, kakor tički. Kakor jim je tamkaj prav, zlasti po zimi, si vsakdo lahko misli.

Posel tatinski se prišteva „umazaniam“, zato so umazani tudi tatje. Gosposka pa hoče imeti le čedne ljudi, zato so jih svoje dni „mazali“ — z brezovim oljem in pa z leskovom mastjo. Škoda, da tega dandanes več ne morejo, ker se je že skorej čisto opustil (?) oboji les, iz katerega se je napravljalo to prekornostno zdravilo. Brezovja se namreč le preveč porabi za metlé, leščevja pa za protje (kar najbolje vedó „suhorobarji“). Sedaj žalibog le še lastna imena pričajo, kod da je njega dni najbolj rastlo oboje, n. pr.: Brezje, Podbrezje, Suho Brezje,

Breznica, Brezovica, — ali pa: Leskovec, Leskovica, Lešnica itd.

Dokler je bilo še „po starem“ (maranje), zavidali so jih celó mlatiči, kakor pravi pesem:

„En tat na sveti najlepše živi,
Saj sreča mu nikdar ne laže;
Gosposka ga s hrano za sprot' preskrbi,
Birič ga pa dobro „namaže“.
Palico prime, pa tolče naprej,
Prav tako, kakor mi mlatimo zdej:
Pika pok, pika pok, pika, pik, pok!“

Neki hudomušneži pa trdijo celó, da je po sveti precej tudi takih ljudij, ki Bogu čas, cesarju pa denar kradejo. Vse mogoče!

V sorodstvu z „roko“ je tudi beseda „rokav“, t. j. kraj, kjer imajo otroci jok spravljen, odrasli ljudje pa „špas“. Od todi tudi izrek: „Ga kar iz rokava stresa“. Z rokavom v zlahti je pa beseda „rokavnjač“, t. j. človek, ki skrivaj ali siloma jemlje. V tem pomenu rokavnjačev dandanes ni več — hvala gosposki in c. kr. žandarjem! — pač pa je bistrooki „Narod“ nedavno zasledil „politične rokavnjače“, kakoršnih do sedaj ni bilo, ki imajo svoj brlog ravno v Ljubljani t. j. „mlade glave odbor-nikov kat. pol. društva“. S tem je odkril strmečemu svetu nekaj čisto novega ter tako prav „ad oculos“ dokazal, da stari „Ben Akiba“ vendar ni prave trdil, rekši: „Alles ist schon da gewesen!“

Torej: „Čast, komur čast!“

neznanja jezika vpliva lahko tudi narodna mržnja, narodno nasprotje, narodna razdraženost; gledé na to, da tako ravnanje ni sposobno gojiti in utrditi zaupanja v nepristranost in objektivnost sodnijskih razsodbe, stavijo podpisani dr. Jos. vitez Tonkli in tovariši do visoke c. kr. vlade sledeče vprašanje:

1. Ali je visoki c. kr. vladi znano to protipostavno ravnanje komisije c. kr. okrožne sodnije pri sestavljanju letnih imenikov porotnikov, ki čast slovenskega naroda na Goriškem žali in njegove pravice krati, in zaupanje slovenskega naroda v nepristrano in objektivno sojenje porotnih sodnij jemlje?

2. Ali je voljna visoka c. kr. vlada; nemudoma te nepostavnosti odstraniti in potrebno učiniti, da se bodo tudi Slovenci sprejemali v enakem številu kot taki v izvirne imenike porotnikov sploh, in v letne imenike porotnikov še posebno?

Na to sledé tri poročila deželnega odbora. O prošnji občine Gradež. za donesek k troškom za zgradbo ceste med Marsanom in Gradežem, ki bi po preudarku stala najmanj 300.000 gld., se prestopi na dnevni red; o prošnji inženjerev in arhitektov, da bi se jim dovolila volilna pravica, odbor ne predlaga ničesar, ker namerava že tako vlada sama to zadevo na kak način rešiti. Po predlogu deželnega odbora se prošnja cestnega odbora červinjskega za podporo v zgradbo dveh novih skladovnih cest odstopi peticijskemu odseku, med tem, ko se brez ugovora sprejme postavni načrt, vsled katerega se uvrščata med skladovne ceste dva cestna kosa, in sicer: a) kos ceste, kateri drži od skladovne ceste Červinjan - Perteole na kraju „Brandolini“ do červinjske železnične postaje; b) tisti, kateri od skladovne ceste Fiumičel - Villa Vicentina proti cesti imenovani „Petrada“ drži do postaje lokalne železnice Červinjan-Tržič.

Zbor potem pritrdi poročilom finančnega odseka o proračunu za leto 1894 grof Coreninijeve ustanove za onemogle delavce, gluhonemega, štipendijskega in zaloga Werdenbergških štipendijev.

Poslanec Dottori poroča še v imenu peticijskega odseka o raznih prošnjah za podpore.

S tem je bil dnevni red dovršen in deželni glavar napové peto sejo za prihodnji torek.

Deželna ali državna šola?

V petek je bil v deželnem zboru dolg razgovor o šoli. Pri tej priliki je dr. Ivan Tavčar se pritoževal, da država daje premalo za ljudsko šolo. Iz govornikovih besed se je dalo nekako posneti, kakor bi on mislil, da je v prvi vrsti dolžnost države, skrbeti za šole, ne pa že tako preobloženih dežel. Mi tukaj ne bomo preiskavali, bi-li bilo bolje, da skrbé za šolo država ali pa dežele. Več razlogov govori za to, več zopet za ono. Naš namen je le, pojasniti, bi-li res bili davkoplačevalci toliko na boljšem, da troške za šolo prevzame večinoma ali pa popolnoma država.

Država bi za vzdrževanje šole potrebovala denarja, kakor ga potrebujejo dežele. Denar bi pa tudi državi ne pal z neba, temveč bi ga morali iskati pri davkih. Deželni davki bi se znižali, ali zato bi pa državni narasli. Konečno bi davkoplačevalci za šolo dajali svojo srčno kri, kakor sedaj, ne država in ne dežela. Res bi morda kak del davkoplačevalcev se nekoliko razbremenil, pa bi se zato drugi obremenil, to je odvisno od tega, s kakim davkom bi država skušala dobiti denar za šole, ko bi vpeljala kake priklade na direktne davke, ali bi pa skušala morda izumiti kak indirektni davek, o katerem se še težje točno dá določiti, kdo ga plačuje.

Najugodnejše bi pač bilo, ako se bolj obdačijo veliki kapitalisti, ali žal, da tega tudi sedaj ni še pričakovati. Verjetnejše je, da bi novi davki zadeli le srednje in nižje stanovce. Toliko pa lahko rečemo, da bi se že gledalo, da bi davkoplačevalci vsake dežele toliko plačali novega davka, kakor bi bilo treba za nove šole. Bistveno bi stvar ostala torej pri starem.

Troški za šole in z njimi bremena davkoplačevalcev bi se pa še zvišali, ko bi se skrb za šole izročila državi. Sedaj so v raznih deželah različne plače, bogatejše dežele jih bolje plačujejo, revnejše slabše, kakor ravno dopuščajo finančne moči. Po podržavljenju bi se pa plače morale zjednačiti, to je, znatno bi se morale povišati v nekaterih deželah. Mi bi učiteljem privoščili zboljšanje gmotnega stanja, ali gledati pa tudi moramo na davkoplačevalce. Tudi bi dežele, v katerih še pomanjkuje šol, bolj hitele s snovanjem novih učilnic, ko bi videle,

da gre na troške države. Tudi bi se v večji meri snovale drage meščanske šole, ker bi jih vendar vse dežele morale imeti nekako razmeri prebivalstva primerno število, ko vendar ne gre, da bi se morda že obstoječe odpravljale.

Podržavljenje, bodisi že popolno ali pa le parcijelno, bi vsekako le pomnožilo troške za šole in bolj otežilo davkoplačevalce.

Sicer pa moramo še nekaj omeniti. Ko bi država skrbela za šole, bi tudi imela o šoli še več govoriti. Dežele bi pa morale o šolskih stvaréh molčati. Zaradi tega smo se posebno čudili, da je upravljal dr. Ivan Tavčar to stvar sprožil, ko je vendar še ni dolgo tega tako iskreno zagovarjal deželno avtonomijo in so mu vsled tega bile došle nekatere brzogovorne pritrditve z dežele, katere je potem ponatisnil „Slovenski Narod“.

Naši radikali radi odobravajo politiko Mladocéhov. Ti so pa vsi za to, da se šolstvo popolnoma izroči deželam in bode o njem imel pred vsem govoriti deželni zbor. Tudi bi bilo dosledno, da bi naši naprednjaki držali se tega načela, ko njih glavni vodje tako radi vlečejo vsakovrstna vprašanja v deželni zbor in se jim vidi, kakor bi mu radi razširili delokrog. Pri šolstvu bi mu ga pa sedaj kar radi izožili.

Jedina posledica take spremembe bi bila, da bi deželni poslanci skrb in odgovornost za šolstvo izvalili na državne poslance. Rekli bi lahko pri vsaki priliki, kadar bi kaj prav ne bilo: „Mi nismo krivi, mi nimamo tukaj besede; stvar so zakrivali državni poslanci!“.

To bi pač morda bilo primerno za nekatere naprednjake, ki radi na druge zabavljajo. Seveda zabavljali bi potem sémtertja tudi v deželnem zboru lahko proti šolstvu, ko sedaj govoré tudi o stvaréh, ki spadajo celó v delegacije, ali njih govorjenje bi moralo biti zaman, ker bi ne bilo več na pravem mestu.

Čitatelji so pač posneli iz tega, da govorjenje, kakor bi se bremena za šolstvo pomanjšala, ko bi država prevzela skrb zanje, so le prazne fraze, s katerimi se moti občinstvo. Ker je pa dr. Tavčar nekoliko omenil tudi razmer v Prusiji, naj mu povémo, da je šolstvo v Nemčiji dosti manj centralizovano, nego pri nas, in da torej razvoj šol v Prusiji prej govori za to, da za šole skrbé dežele, kakor država.

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. januarja.

Dolenjeavstrijski deželni zbor. V tem deželnem zboru so letos najživahnejše debate. Razmere so v njem ostale popolnoma take, kakor lani, ker v njem je le jeden član državnoborskega kluba in torej koalicija ni tu mogla kaj vplivati. Na jedni strani so nemški liberalci, na drugi pa krščanski socialisti. Prvi imajo večino, ker so zastopniki veleposestev v tem deželnem zboru vsi liberalci. Le tako je mogoče, da je vsem ugovorom od krščanske socialne strani dovolila se podpora društvu „Zukunft“, o katerem je znano, da je le nekaka podružnica prostozidarske lože v Požunu. — Hud boj bode pa, ko pride volilna reforma na vrsto. Ako se liberalci ne udajo, bodo krščanski socialisti ostavili dvorano pred glasovanjem in sklepanje onemogočili, ker ne bode več navzočih potrebnih treh četrtin poslancev. Zahteve krščanskih socialistov niso neopravičene, ker po vladni predlogi bi zastopniki mest lahko zatirali kmetske zastopnike, kakor bi hoteli, kar pa ne gre, ker židovsko-liberalna predrznost je znana. To tudi ni nič tacega, če manjša mesta volijo s kmetskimi občinami, ker večkrat se v gospodarskem oziru od njih ne ločijo. Krščanski socialisti tako zahtevajo, da se uvede direktna volilna pravica tudi v kmetskih občinah in da naj bode vsaka občina tudi volilni kraj.

Češko veleposestvo se je razcepilo. Sedaj so največ neplemenitaši nastopili svojo pot. To samo na sebi za druge veleposestnike še ni nikaka nevarnost, ker velika večina je sedaj še s knezom Schwarzenbergom. Govori se pa, da ne ostane pri tem, temveč razpad veleposestva bode napredoval. Govori se, da se osnuje nova skupina pod vodstvom grofa Harracha, kateri pa ima velik vpliv na druge veleposestnike. Če se to zgodi, in nova stranka ne bode hotela ostati pri koaliciji, bodo za češko veleposestvo nastopili resni časi. Ker bode razcepljeno v tri stranke, ne bode v deželnem zboru več imelo sedanjega vpliva. Najhujše bode pa pri novih vo-

litvah, kjer bodo nemški liberalci si gotovo izkoristili razcepljenost veleposestnikov, da spravijo največ svoje somišljenike v zbor. Prav lahko se pripeti, da nemški liberalci dobé večino v deželnem zboru. Knez Windischgrätz bode gotovo porabil ves svoj vpliv, da prepreči daljše razcepljenje češkega veleposestva, ker bi to neugodno vplivalo na sedanjo koalicio, ali se ne vé, če ima dovolj vpliva, da bi ustavil tok stvari.

Moravski deželni zbor. Povedali smo že, da je v moravskem deželnem zboru grof Oton Sereny predlagal, da se spremeni volilni red za veleposestvo. Njegov predlog sta bila podpirala tudi nadškof Kohn in škof Bauer. Ker se je sklenila koalicija, pričakovali bi bili od nemških liberalcev, da pri tej priliki ne bodo pokazali vse svoje brezobzirnosti. Da bi večina predlog vsprejela, nismo mislili, ker moravski deželni zbor se trdovratno brani vsake volilne reforme, ki bi utegnula kaj liberalcem škodovati, ali vsaj toliko bi bili pričakovali, da se predlog izroči kakemu odseku v pretres. Predlog se je pa kar odklonil. To se je pa nam tem čudneje zdelo, ko so vendar nemški liberalci o svojem času bili zapustili celo češki deželni zbor, ko se na predlog kneza Schwarzenberga ni bil izročil odseku nekega levičarskega predlog o volilni reformi. Mi ne vemo, kaj je vodilo nemške liberalce, ali so morda si mislili, da za to sedaj ni pravi čas, ko se po dogovoru treh velicnih strank morajo odložiti za nekaj časa vsa velika politična vprašanja. Ta volilna reforma je pa vsekako precej veliko politično vprašanje, ker je od nje odvisna večina v deželnem zboru moravskem.

Italijanske razmere. Na Siciliji je še precej mirno, odkar je ondu obsedno stanje. Le po južnem delu otoka se še klatijo razne puntarske čete. Slabše so pa razmere drugod po Italiji. Povsod se pojavljajo večji ali manjši izgredi. Vsa Italija je podobna nekakemu ognjeniku, ki tla stresa in je vsak čas bati se pogubne katastrofe. Crispi je naročil vsem oblastvom po Italiji, da naj z vso silo zatro že v kali vsako gibanje. Ker pa vé, da je tej obči nevolji mnogo kriva slaba uprava, misli od zbornice zahtevati, da ga pooblasti, da po svoji volji preustroji upravo. Da bi se zbornica sama za kake reforme sporazumela pri njeni veliki razcepljenosti, ni pričakovati. Ako bi pa zbornica ne hotela dati mu zahtevanega pooblastila, jo bode pa vlada razpustila, reformo pa potem izvela s kraljevim ukazom in novi zbornici, ko se snide, predložila v potrjenje. Dovršenemu faktu zbornica potrjenja ne bode mogla lahko odreči.

Rusko-nemška trgovska pogodba. Upanja je vedno manj, da bi nemški državni zbor vsprejel trgovsko pogodbo z Rusijo. Konservativci drugače ne mislijo glasovati za pogodbo, da vlada obljubi uvesti dvojno veljavo, zlato in srebrno. Da bi vlada v to privolila sedaj, ko se povsod uvaja zlata veljava, ni misliti.

Socijalne stvari.

Židovska prisega.

(Konec.)

V kraljestvu poljskem židi prisegajo pri sodnijah na rodal. Uradnik, ki sprejema od žida prisego v pričo rabina, pojasni pristopajočemu k prisegi posledice krive prisega in mu bere dotične člene kazenskega zakonika. Rabin pa pred prisego razloži prisegajočemu, da ko so se z gore Sinaj slišale besede: „Ne imenuj po nemarnem božjega imena“, se je stresnila zemlja, in da se morejo odpustiti vsi grehi pri sodbi božji, le kriva prisega ne more nikdar ostati brez kazni. Prisega se začne z zakletjem, po katerem pride izpovedanje, a za tem zopet zakletje; obe zakletji prisegajoči ponavlja za uradnikom v pričo rabina, in med prisego drži roke na rodalu. Uradnik prejemažoji od žida prisego mora paziti, da ni v rodalu kakšnega poškodovanja, ker je pri židovskih pravih in tradicijah brezpogojno potreba, da je sploh v rodalu in vzlasti na onem mestu, na katero je žid pri prisegi dolžan položiti roke, vse tako napisano, kakor ima biti po tradicijalno posvečenem tekstu, in da na tem mestu rodala ne manjka nobene črke; beseda, katera ima največje značenje, namreč Jehova ali Adonaja, ktere se mora dotakniti prisegajoči žid, mora biti napisana izrazno in brez napake; prav tako tudi tekst prekletstva, s katerim se grozi krivoprisegalcem. Pri najmanjši napaki prisega, prisežena na takem rodalu, ne more biti nobenega pomena.

Rodal, v katerem manjka čeprav jedna črka — o celih besedah ni govora — je nesposoben za nabožanstvo, in masa židov je prepričana, da poškodovani rodal ni več sposoben za prisego, in da žid, prisegajoč na tak rodal, ima pravo smatrati prisego za neveljavno.

Po proceduri avstrijski žid ni da bi moral prisegati na rodal, ampak more priseči na navadno tiskani pentatevh Mojzesov. Prisegajoči položi roke na toro, in sodnik ga pozove, naj govori resnico, pouči ga o svetosti prisega in o kazni, katera ga more doleteti za krivo prisego, in na koncu ponovi prisegajoči za sodnikom besede, da bo govoril resnico. Ta način priseganja, praktikovan v kraljestvu polskem, ne ustreza židovskim naziranjem o prisegi sploh, in vzlasti o prisegi pred sodnikom. — Ne pripisujejo jej najmanjša važnosti, ker od vseh priseg, katerih ne prisežejo po predpisih talmuda pred rabinom in v sinagogi, kakor tudi od vseh kletvin, čeprav na ime Boga, se ne morejo oprostiti na način ustanovljen v knjigi Joreh Dareh. Tako oproščenje more dati ne samo rabin, temveč tudi lahko prvi trije židi, kateri izgovorijo: „prost si“! Proti tem pravom židovskim, ki so nemalo kriva krivih priseg, so v-i predpisi in naredbe kodeksove brez moči. Zato proponuje tudi rabin žółkiewski, hoteč zabraniti židovsko krivo priseganje, da bi židi prisekali po rituvalu svojem pred rabinom v sinagogi.

Pravniki avstrijski so dolžni premotriti vprašanje o reformi židovskega priseganja pri sodniji, kakor jasno kaže naš gorenji sestavek, ki smo ga posneli po levovskem „Przegładu“. Temu kar se navaja v njem, dostavljamo le še iz Šulhan Abugha, zakonika pravovernih židov, zakon nahajajoč se v Jore de'a 329, I. Haga, ki slove tako-le: „Koder preti smrtna kazen, se imenuje prisega prisilna in ni razločka, je-li se tam po nemarnem imenuje ime božje; pri denarnih kaznih, pa piše, le tedaj, ako se ni bati, da bi se imenovalo po nemarnem božje ime.“ Takrat je torej tudi laž dovoljena po prisegi, če preti židu smrtna (vsaka telesna) kazen; božje ime se pa po talmudskih nazorih imenuje po nemarnem samo tedaj, ako je kak žid pričujoč; tedaj samo v tem slučaju je možna kriva prisega. — Neki židovski rabin je pisal proti liberalcem, ki so zato glasovali, da se dovoli jezuitom zopet vstop na Nemško, češ, da taki vrsti ljudi, ki so nevarni javnemu redu, ni dajati svobode. To bi se dalo pač lahko obrniti proti židom in morda ne pretežko tudi dokazati.

Slovstvo.

Glasnik presv. Srca Isusova. Vsi večji katoliški narodi imajo svoj poseben list, ki goji in podpira češčenje božanstvenega Srca Odrašenikovega. Tako imajo Nemci „Sendbote“, ki izhaja v Inomostu, Francozi, Lahji, Čehi in Poljaki vsak svoj list. Vsi ti listi so jako razširjeni; poljski n. pr. ima do 130.000 naročnikov. Tudi Hrvatje ga imajo že tretje leto. Toda letos se je zgodila z njim bistvena sprememba. List je namreč postal lastnina Jezusove družbe; vrednik mu je jezuit Josip Celinščak v Travniku. Tiskal se bo pri A. Šolcu v Zagrebu, v Margaretski ulici št. 6, kamer se pošiljajo tudi vsa narečila. Naročnina stane s pošto vred — 36 kr. na leto in sicer izide list vsak mesec na 24 straneh v osmerki. List je vreden vsega priporočila. Vsakemu količjak izobraženemu Slovincu je lahko umevati hrvaški jezik. Če bi imel mnogo naročnikov iz naših krajev, bi g. vrednik gotovo tudi zahvale ali poročila v sprejemal v našem narečju. Prva naša skupnost s Hrvati bodi češčenje presv. Srca in pod okriljem tega ognjišča svete ljubezni gojimo nadalje jugoslovansko vzajemnost.

Slovanska knjižnica. Urejuje in izdaja Andrej Gabršček v Gorici. — Dne 13. t. m. izšli osmi snopič obsega na 56 straneh: „Mati Zlatko“. Češki spisal J. D. Konrad, preložil V. Benkovič. 2. „Pogumnim Bog pomaga“. Ruski spisal P. N. Polevoj, preložil J. J. Kogej. 3. Pesni „Maternje solze“ in „Pesem obsojencev“ (v cirilici) iz ruskega (Nekrasov) preložil Ivan Vesel-Vesnin in češko pesem „Já jsem Slovan“ v izvirniku. Dodana je tudi zopet azbuka.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 18. januarija.

(Katoliški shod v Budimpešti) vršil se je nepričakovano sijajno. Šestnajst tisoč udeležencev prišlo

je samo z dežele v glavno mesto. 475 občin s 120.000 podpisi se je izreklo za sklepa katoliškega shoda. Škofje, katoliški plemenitaši, učenjaki, duhovniki, meščani, kmetovalci, tekmovali so ta dan v izražanju udanosti do katoliške vere ter svetu naznanjali, da so pripravljeni z vsemi silami braniti pravice katoliške vere proti vsem, vzlasti najnovejšim napadom. Papež in cesar, katerima je zbor izrazil svojo udanost, sta brzojavno odgovorila ter pozdravila zbrane katoličane. — Kardinal-primas Vaszary je mojstersko začel z uvodnim govorom zborovanje ter zahteval pravice za katoliško cerkev; sklenil je svoj govor z besedami: „Mi katoličani se zamoremo ravnati po predruženih razmerah v domovini, toda v stvaréh, ki zadevajo vero in nramnost, ne moremo se vклонiti ne volji posameznikov, ne ustanovam narodov, in ne duhu sedanjega časa. Naše imetje, naše srce, naše življenje velja našemu svetnemu kralju, naši časni domovini. Duš naših pa ne moremo nikomur dati, kajti duše naše so last našega nebeškega kralja, našega Boga, naše nebeske domovine, večnosti.“ — Nepopisen je bil vtis tega govora med poslušalci, in dolgo časa ni mogel vsled ploskanja in odobravanja in čestitanja pričeti svojega govora grof M. Esterhazy, ki je pojasnoval namene katoliškega shoda. Opat Podaj je govoril o katoliški cerkvi; kanonik ostrogonski, Rajner, o dolžnostih katoličanov; dr. Karol Haydin o katoliški samostojnosti; in dr. K. Otoszka o zakonu. — Na to so se soglasno sklenile primerne resolucije. — Dal Bog, da bi se ta navdušenost za sveto stvar kazala pri Ogrih tudi v dejanju!

(„Rimski Katolik.“) Izdanje 1. štev. letošnjega „Rimskega Katolika“ se bo nekaj zakasnilo, ker je 10. t. m. opasno obolel vrednik lista, prečast. gosp. dr. A. Mahnič. Hvala Bogu, da mu je mnogo bolje, ter da v kratkem zopet prične z rednim svojim delom.

(Nove poštne znamke za nefrankovana pisma.) Trgovinsko ministerstvo je ukazalo, da se bodo v bodoče na nefrankovana in preniko frankovana pisma od poštne urada prilepjevale nove poštne znamke. Do sedaj je, kakor znano, poštni urad le s številkami na pismu označil svoto, katero je moral plačati prejemnik pisma. Ta ukaz stopi s 1. febr. tek. leta v veljavo.

(Molk.) O zloglasnem solkanskem napadu na štiri vinjene Goričane, vračajoče se iz Solkana, kateri je svojodobno prouzročil toliko časnikaškega vrišča, vlada sedaj prečudni, skrivnostni molk. Laški časopisi, ki so kar besneli proti slovenskim napadovalecem, so zgubili jezik, odkar stroga preiskava ni zamogla stakniti zlodejev v Solkanu. Nobeden laških listov ni preklical neosnovanih obrekovanj proti Slovincem, in nedolžni Slovenci veljajo pred svetom še vedno za izzivajoče, zavratne napadovalce. Bomo-li kedaj na čistem v tej za Slovence osodepolni zadevi? Bodo-li pristojni krogi skrbeli, da se čim prej vrne čast nedolžnim Solkancem? Nimajo-li Slovenci prava, tirjati, da jim vrne lažljivo laško časopisje krivično ugrabljene časti? Slovenec nima prava, ker ga ne čuva, robuje, ker hoče robovati.

(Tatvina.) V Pevmi pri Gorici vlomili so predrzni dolgooprstneži v soboto po noči v hišo Angelja Mikuluša in odnesli blaga v vrednosti 50 glđ. Brezvestnežem se še ni posrečilo priti na sled.

(† Zlatomašnik Seb. Magdič.) Cetrti med starosti lavantinske škofije umirovljeni župnik Sebast. Magdič umrl je dne 14. jan. t. l. pri Sv. Jurji na Pesnici, v isti fari, kjer so pred nekaterimi dnevi pokopali tudi blagega župnika P. Egidija Trčka O. S. B. — in sicer je dosegel pokojni z dvema dnevnoma že svoje 89. leto. Pogreb bil je 16. jan. predpoldan. Iz domače hiše so v cerkev truplo sprevodili in črno sv. mašo služili za pokojnega jareninski dekan vis. g. Jožef Fleck, v slovo govorili in pa spreved vodili na mirodvor mil. g. kanonik dr. Ivan Križanič, domačin in iskren prijatelj pokojnikov. Mil. g. kanonik dr. Križanič so tudi izvrševatelj pokojnika poslednje volje, katero so pri obedu v župnišču tudi navzočim radi nje ginljivih določil na znanje dali. Cerkve, ubogi, služabniki, — nikdo ni pozabljen, vsakemu pripade skromna svota. Med drugimi dobi tudi graški samostan Elizabetink 100 gl., kjer so pokojni Magdič nekaj tam kot ubog dijak hrano dobivali, sarajevskemu nadškofu 200 glđ. v poljubno porabo, sv. Očetu 200 glđ. itd. Čast spominu zlatomašnika Sebastijana Magdiča!

(Umrl) je, kakor se nam poroča iz Samobora, dne 8. t. m. pod Okičem pri Samoboru veleč. gosp. Josip Kuril, župnik in bivši dekan. Pokojnega

je poznal marsikateri slovenski gospodar, ki je hodil na Hrvatsko vino kupovat. Pod Okičem so namreč v prejšnjem času pridelali veliko izvrstnega vina, katerega se je mnogo v slovenske kraje izvozilo. Pokojni župnik je bil rojen 1. 1823 na Rudah. Župnik pod Okičem je bil 41 let; zelo veliko za tako težko župnijo, ki je vsa v hribih. Romarsko župno cerkev je olupšal, in si tudi mnogo drugih zaslug v svoji župniji pridobil. Na sopraznik nedolžnih otročičev je šel bolnika previdet. Pri tem se je prehladil. Lotila se ga je hripa in za dvanajst dnij je bil mertev. Naj v miru počiva!

(† Kanonik dr. Štefan Vučetič.) Rajni, katerega smrt smo že objavili, je bil rojen 29. okt. 1. 1833. v Čenah v Banatu. Rodbina plemiška pl. de Čene bila je hrvatska iz Like. Plemstvo je dobila 1. 1552. od kralja Ferdinanda. Hodil je v ljudsko šolo doma, v gimnazijo v Velikem Bečkereku, 7. in 8. razred pa v Temešvaru. Bogoslovja se je učil v dunajskem Pazmaueju. Bil je potem nekaj časa kapelan v Karanšebesu, pozneje profesor matematike in fizike v Temešvaru. Dvakrat je bil tudi poslanec v ogerski zbornici in tam poseben ljubljene Deakov. L. 1870. je prišel z Mihalovičem v Zagreb kot kanonik a latera. L. 1872. je bil profesor moralke in prihodnje leto cerkvenega prava na nadškof. liceju. Po političnem mišljenju je bil za zvezo z Mažarji in vsled tega kot prijatelj nagodbe tudi pristaš sedajne vlade. Kot tak je zastopal Varaždin, Ogulin in nazadnje koprivniški okraj v zbornici. Sicer pa piše o njegovih lastnostih Agr. Tagblatt: „Rajni je bil jako dober človek, ki je vzlasti ubogi mladini skazoval mnogo dobrot. Kot svečenik je bil pač jako liberalnega mišljenja.“ Obzor pa pravi: „Če je bil tudi naš politični nasprotnik, vendar moramo priznati, da je bil mož dobrega srca, zavzet za svoje mnogobrojno sorodstvo in za mladino, katere je mnogo in mnogo izšolal na svoje stroške. V njegovem dvorcu je bilo vedno več dijakov, časih 10—15, katere je popolnoma preskrbel. Vrh tega je bil znan v privatnem življenju kot dobronik in gostoljuben prijatelj.“ Veseli nas, da se je tudi v življenju tega duhovnika skazala mrtva roka. Naj v miru počiva!

(Knez na vislicah.) V Tifisu je vojaška sodnija obsodila kavkaškega kneza Rikodze na vislice, ker je popolnoma pijan umoril nekega žandarma. Do zadnjega trenutka so pričakovali pomiloščenja od carja, katero pa ni došlo.

(Prebivalstvo Rusije) se sedaj ceni na 124 milijonov duš. Od leta 1891 se je prebivalstvo pomnožilo za več kakor 5 milijonov. Ako bode prebivalstvo tako naraščalo, kakor dosedaj, bode v Rusiji čez 40 let do 200 milijonov ljudi.

(Zdravje v Ljubljani.) Od dne 7. do dne 13. januarija je bilo v ljubljanski mestni občini 18 novorojencev, 22 jih je pa v tem času umrlo. Med poslednjimi je bilo 8 tujecev, 15 pa iz zavodov. 1 je umrl za škarlatico, 3 za jetiko, 1 za vnetjem sopilnih organov, 1 za želodčnim katarom in 1 vsled mrtvouda, 2 vsled starostne oslabelosti, 13 pa za različnimi boleznimi. Zbolela sta dva za škarlatico, 2 za legarjem in 102 za hripo.

Društva.

(Pevsko društvo „Ljubljana“.) Občni zbor pevskega društva „Ljubljana“ vršil se je v nedeljo v Ferlinčevem steklenem salonu. Bil je dobro obiskan. Iz poročila tajnikovega je posneti, da je društvo marljivo delovalo v minolem letu, poročilo blagajnikovo pa kaže, da se je tudi v blagajni dobro gospodarilo. — V odbor so bili izvoljeni gg.: A. Gutnik, predsednikom, J. Zalaznik, podpredsednikom; Jos. Rebek, Jos. Petrič, Jos. Vidmar, Lav. Verovšek, Avg. Polašek, Rad. Korene in Iv. Pabeška odborniki, Vekoslav Tavčar, šolski nadzornik; kot preglednika računov pa gg. Andr. Kramar in Makso Armič.

(Katoliško slovensko bralno društvo „Mir“ pri Veliki Nedelji) ima dne 21. januarija 1894 popoldne ob 3. uri v prostorih gospoda Ivana Goričana občni zbor s sledečim vsopredom: 1. Volitev novega odbora. 2. Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in knjižničarja. 3. Razni predlogi. 4. Vplačevanje udnine. — Prosta zabava s petjem in tombolo.

(Okrajna posojilnica v Krškem) je imela v preteklem letu 144.204 glđ. 61 kr. dohodkov, 142.399 glđ. 7 kr. izdatkov, 481 glđ. 28 kr. čistega dobička in 2056 glđ. 58 kr. zadružnega sklada. — Občni zbor bode v nedeljo, 4. marca, ob 10. uri dopoldne v šolskem poslopju s sledečim redom: 1. Nagovor ravnatelja. 2. Račun načelstva in nadzorstva. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Predlogi.

(Vabilo k veselici), katero priredé šentpeterski rodoljubi v nedeljo, 21. januarija t. l., v

prostorih hotela „Pri južni železnici“ v prid šent-peterskih pogorelcev. — Program različen. Godba: Češki kvartet g. Feindel. Začetek točno ob polu 8. uri zvečer. Vstopnina za samce 1 krona, obitelji 2 kroni. Preplačila se hvaležno sprejemajo, ker je čisti dohodek namenjen za dober namen. K obilni udeležbi uljudno vabi

ODBOR.

Telegrami.

Praga, 18. januarja. Zatoženec odvetniški pisar Cizek je izpovedal, da sta se mladočeska poslanca grof Kounic in Kaizl udeležila nekaj sej „Omladine“. Mladočeska stranka je ponudila 100 gld., da bi internacionalci podpirali Mladočehe v boju za občno volilno pravico. „Omladina“, kateri so pripadali socijalni demokratje in narodnjaki, imela je zveze z Dunajem, Gradcem in Levovom.

Brno, 17. januarja. Deželni zbor je sklenil ne izročiti posebnemu odseku predloga, naj se osnuje najvišji sodni dvor za dežele češke krone proti glasovom čeških poslancev. Konservativni veleposestniki niso glasovali.

Budapest, 17. januarja. Danes ob 10. uri je sprejel cesar ministerskega predsed. dr. Wekerla v daljši avdijenci.

Budimpešta, 17. januarja. Vsi listi pečajo se z večrajšnjim katoliškim shodom ter mu pripisujejo velik pomen. Povdarjajo, da je bil vzlasti kardinala Vaszarija govor jako pomenljiv in vpliven. Velicega pomena za opozicijo proti vladi je izstop grofa Szapary-ja iz vladne stranke, ker za njim bo izstopilo še več poslancev.

Palermo, 17. januarja. Nerednost in upor se nadaljuje in vedno množi, zato pričakujejo zopet novih vojakov.

London, 18. januarja. „Standard“-u se poroča iz Shanghai-a, da je v pokrajini Urgamska Mongolija več sto oseb vsled potresov zgubilo življenje.

Vsebina 2. zvezka 1894:

1. Jurij Japelj, stolni kanonik in slovenski pisatelj. Spisal Josip Benkovič. 2. Ravbar. Narodna pesem. Ilustroval A. Karpellus. 3. Gospa s pristave. Zgodovinski roman. Spisal I. Kraljev. 4. Selanov zet. Povest. Spisal Slavoljub Dobrávec. 5. K zvezdam. Zložil Mih. Opeka. 6. Gospod, še mene. Zložil Mih. Opeka. 7. Gornjigrad na Štajerskem. Krajepisno-zgodovinska črtica. Spisal F. K. 8. Potovanje križem jutrove dežele. Piše dr. Fr. L. 9. Književnost. 10. Znanstvo. 11. Razne stvari. — Slike. 1. Jurij Japelj. Po Jeklorezu narisal J. Germ. 2. Ravbar. Narodna pesem. Ilustroval z dvanajstimi slikami A. Karpellus. Virida. Ilustracija povesti „Gospa s pristave“. Narisal J. H. 4. Dvanajstletni Jezus v templju. Po sliki. 5. Gornjigrad. Po fotografiji Dav. Rovška.

Listnoca upravnistva. One gospode naročnike, kateri imajo kak izvod 1 št. Domoljuba 1. l. odveč, prosimo, da ga blagovolijo vrniti upravnistvu, katero ne more več postreči novim naročnikom.

Raba premovane želočone tinkture lekarja Pieco-llja v Ljubljani vzbuja, če se jemlje v majhnih množinah, glast do jedij in pripravi želoček za lahko prebavljanje. — Steklenica velja 10 kr. 584 9 10-3

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur
opazovanja		barometra v mm	toplotna po Celziju		
17. 7. u. jut.	743.5	-11.8	brezv.	megla	0.00
2. u. pop.	742.7	-8.0	sl. vzh.	oblačno	
9. u. sveč.	742.2	-8.6	"	"	
Srednja temperatura — 9.5 za 7.4' pod normalom					

Umrli so:

17. jannvarja. Friderika Verderber, adjunktova hči, 5 let, na Bregu 16. Croup.

V bolnišnici:

15. januarja. Mihajel Rus, gostač, 76 let, naduha.

Tuji ei.

17. januarja.

Pri **Maliču**: M. Lorenz z Jesenic. — Haas Impressario iz Trsta. — Köstler, Janeba, Kohn, Goldmann, Schwarz in Gustav Schwarz, vsi z Dunaja.

Pri **Sonu**: Žiga Schick iz Brna. — Bokareich iz Reke. — Engelhofer iz Gradca. — Haas iz Kamnika. — Krauss iz Oseka. — Goldschmidt iz Trsta. — Pogačnik iz Cirknice. — Luzzato, Goldmann in Polak z Dunaja.

Pri **bavarskem dvoru**: Franciška Perne iz Trzina. — Pušnjak iz St. Lorenca. — Žgur in Gratož iz Vipave.

Pri **Južnem kolodvoru**: Kastelic iz Opatije. — Niberk iz Kranja.

Pri **avstrijskem caru**: Emanuel Habberger iz Tosta.

Darovi za zgradbo nove farne cerkve v Žiréh.

II. izkaz.

Od začetka leta 1893 do sedaj so darovali naslednji p. n. čč. gg. dobrotniki in dobrotnice:

Josip Klemenčič c. kr. profesor v p. v	gld.	kr.
Ljubljani	25	—
Matej Kožuh, monsignor in dekan v Stari Loki	5	—
Fr. Prekgorec pri Železnikih „priložil k oživilnemu kvasu“	15	—
Janez Tavčar, župnik v Lešah	21	—
Nikolaj Križaj, župnik na Premu	5	—
Josip Cegnar, kapelan v Žiréh	15	—
Franc Seljak, posestnik u Savri	50	—
Agata Justin iz Zirovskega vrha	100	—
K. B. iz Zirovskega vrha	40	—
Mina Azbič iz Koprivnika	20	—
Matevž Gantar, posestnik iz Dobračeve	25	—
Anton Primožič, trgovski pomočnik v Kamniku	5	—
Neimenovana iz Ljubljane	10	—
Neimenovan	10	—
† Simon Fortuna iz Zirov, del njegovega volila	45	—
† Helena Albreht iz Zirov, del njenega volila	200	—
Zbirka Zgodnje Danice	12	—
Domači farani o raznih priložnostih v manjših zneskih darovali skupaj	1002	8
Obresti	432	86
Vsota	2112	94

Prisrčno zahvalo izrekamo vsem, katerikoli so nam kak dar naklonili. Bog jim povrni stoterno!

Ob tej priliki naznanjamo, da se je v pretečenem letu vršilo že mnogo pripravljalnih del, katera se bodo letos nadaljevala. — Lep stavbini prostor, za cerkev jako primeren, nam je tudi na ponudbo, a treba bo odšteti precej veliko kupnino.

Željno pričakujemo časa, da bi se novi hiši Božji položil temelj in se pričelo zidanje. A skrbi nas vendar, ker delo ne bo majhno: stalo bo veliko svoto denarja, katero bo treba večinoma še pridobiti.

Toraj moramo pred vsem Boga prositi, da bi nam obudil še mnogo blagih dobrotnikov, kateri bi s svojimi darovi nam pomagali velevažno delo — zidanje cerkve — kmalu pričeti in dostojno dovršiti.

Predstojništvo farne cerkve sv. Martina v Žiréh na praznik sv. treh kraljev 1894.

Josip Vidman, župnik, Franc Primožič, Franc Lenger, ključarja.

Izjava.

Jaz podpisani Anton Novak, trgovec na Vidmu, izjavljam, da obžalujem in preklicujem, kar sem pisal o g. Fran Berdavs-u žaljivega in neresničnega v svoji pritožbi na dež. šolski svet z dné 16. kimovca 1893, ker je g. Fran Berdavs prepošten, da bi vplival v onem smislu na geometra, kakor sem mu podtikal v omenjeni pritožbi.

Anton Novak,
trgovec.

V Dobrépoljah, dné 12. prosinca 1894.

Prave čebelno-voščene sveče

priporoča in razpošilja

s poroštvenim listom

Pavel Seemann

v Ljubljani.

Poziv!

Prodajalnica v obljudenem kraju našega mesta, katera ima tudi stanovanje, obstoječa že 33 let, oddá se takoj v najem s pogojem, da dotičnik odkupi ondi nahajajoče se izgotovljeno blago proti gotovemu plačilu.

Izdelki te vrste zagotovijo pošten zaslužek, ker nimajo v Ljubljani tekmovalne konkurence.

Natančneje pové administracija tega lista. Vodnikove ulice 2 v Ljubljani. 31 3-3

Prodaja hiše

št. 3 v Ključarskih ulicah v Ljubljani vršila se bode 22. t. m. pri tukajšnjem c. k. deželnem sodišči. Trinadstropna hiša je bila v zadnjih treh letih povsem obnovljena, ima nove pode, okna, vrata, peči itd., izključna cena je 6200 gld., a hiša donáša koristi za 11.000 gld. 41 2-1

Spominjajte se

„katoliškega sklada“

ob raznih prilikah!

Dunajska borza.

Dné 18. januarja.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld. 10 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	97 „ 95
Zlata renta 4%, davka prosta	119 „ 75
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	97 „ 10
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1028 „ —
Kreditne akcijske, 180 gld.	355 „ —
London, 10 funtov stri.	124 „ 90
Napoleonador (20 fr.)	9 „ 94 1/2
Cesarski cekini	5 „ 89
Nemških mark 100	61 „ 22 1/2

Dné 17. januarja.

Ogerska zlata renta 4%	117 gld. 10 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	94 „ 90
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	145 „ 50
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	161 „ —
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	195 „ 50
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 „ 40
4% kranjsko deželno posojilo	97 „ 60
Kreditne srečke, 100 gld.	194 „ 50
St. Genois srečke, 40 gld.	70 „ 50

4% srečke dunajske parobrodne družbe	140 gld. — kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	18 „ 60
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „ 50
Salmove srečke, 40 gld.	71 „ —
Waldsteinove srečke, 20 gld.	48 „ —
Ljubljanske srečke	23 „ 50
Akcijske angio-avstrijske banke, 200 gld.	153 „ 75
Akcijske Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2930	— „ —
Akcijske južne železnice, 200 gld. sr.	109 „ 50
Papirnih rubeljev 100	134 „ 37 1/2

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wellzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.